

Nazwa zajęć: System ochrony prawnej w Unii Europejskiej			The system of legal protection of European Union		
Kierunek: Administracja				Obowiązuje od roku ak. 2020/2021	
Poziom: II stopnia		Profil: praktyczny		Grupa zajęć: Kierunkowe	
Semestr: II	Forma zaliczenia: Z - zaliczenie na ocenę	Punkty ECTS: 4		Zajęcia do wyboru: Nie	Język zajęć: polski
Forma zajęć i liczba godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:					
Wykład 15 / 8		Ćwiczenia 30 / 16		Suma godzin: 45 / 24	
Specjalność:					
Nazwiska osób odpowiedzialnych za zajęcia: dr Bogna Orłowska-Zielińska					
Opis zajęć: Założenia i cele przedmiotu: -zrozumienie funkcjonowania unijnego systemu ochrony prawnej (zasady, ustrój), -przedstawienie zakresu ochrony podmiotów indywidualnych w systemie ochrony prawnej UE. -ukazanie procedur i dostępnych środków prawnych służących ochronie praw przed instytucjami i organami UE Wykład prowadzony jest w oparciu o materię traktatową, orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, doktrynę przedmiotu oraz oficjalne materiały dostępne na stronach www instytucji europejskich. Po ukończeniu kursu studenci rozumieją rolę ochrony prawnej realizowanej przez UE, potrzebę współpracy organów krajowych z instytucjami Unii, potrzebę znajomości i sięgania do prawa unijnego przy rozwiązywaniu problemów napotkanych w praktyce zawodowej, potrafią zinterpretować bieżące wydarzenia na tym polu, wyposażeni są również w podstawowe umiejętności sporządzania skarg indywidualnych i petycji służących ochronie ich praw w Unii. Wykład realizowany w części za pośrednictwem platformy wirtualnej – kształcenie na odległość.					
Cele dydaktyczne: Celem w odniesieniu do studenta jest nabycie wiedzy o podstawowych założeniach, organach, środkach prawnych i procedurach ochrony prawnej w UE oraz zrozumienie funkcjonowania tego systemu i w związku z ochroną krajową Poznanie w zarysie systemu ochrony prawnej od strony instytucjonalnej, proceduralnej oraz stosowanych środków ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony indywidualnej Poprawne rozgraniczanie głównych kompetencji organów i instytucji unijnych oraz krajowych w zakresie ochrony prawnej, praktyczne rozumienie roli organu administracji, umiejętność sporządzenia skargi do KE Wskazywanie (w sposób ogólny) podmiotowi potrzebującemu ochrony możliwości dochodzenia swoich praw na podstawie prawa unijnego, postawa aktywna w dochodzeniu swoich praw naruszonych w relacji z władzą publiczną					
Metody dydaktyczne:				Metody oceniania:	
MP1	wykład informacyjny	ME1	pokaz	MO1	test kontrolny
MP2	praca ze źródłem drukowanym			MO2	praca pisemna
MP3	praca ze źródłem elektronicznym			MO3	aktywność w trakcie zajęć
MP4	pogadanka				
MC1	ćwiczenie praktyczne				
MS1	dyskusja dydaktyczna				
MS2	metoda sytuacyjna				
Wykład					
W1	System ochrony sądowej w Unii Europejskiej - wprowadzenie, podstawowe pojęcia				
W2	Trybunał Sprawiedliwości UE - zagadnienia instytucjonalne (pozycja, struktura, skład, status prawny członków)				
W3	Trybunał Sprawiedliwości UE - zagadnienia proceduralne. Część ogólna (wszczęcie i przebieg postępowania w zarysie, prawa i obowiązki stron, sposoby zakończenia postępowania, charakter prawny orzeczeń)				
W4	Zagadnienia proceduralne część szczegółowa: poszczególne procedury / rodzaje skarg				
W5	Współpraca sądów krajowych z Trybunałem Sprawiedliwości UE. Pytanie prejudycjalne / procedura orzeczenia wstępnego				
W6	Pozasądowa ochrona praw jednostki w Unii Europejskiej: skargi indywidualne do instytucji niesądowych UE (Parlament Europejski, Komisja)				
W7	Pozasądowa ochrona praw jednostki w Unii Europejskiej: skargi indywidualne do Rzecznika Praw Obywatelskich UE, wyspecjalizowane organy UE ds. ochrony praw indywidualnych				
W8	Karta Praw Podstawowych UE - rola, pozycja, treść, zakres stosowania. Protokół brytyjski				
Ćwiczenia					
C1	Ochrona sądowa w UE - omawiane wybrane orzeczenia TS				
C2	Współpraca sądów krajowych z TS				
C3	Związaną organów administracji orzeczeniami TS				
C4	Skargi indywidualne do niesądowych organów i instytucji UE (petycje do PE, skarga do rzecznika praw obywatelskich UE, system SOLVIT, sieć ECC-Net)				
C5	Wybrana sprawa Komisja przeciwko Polsce jako przykład działania ochrony prawnej w UE				
C6	Skarga do Komisji Europejskiej w praktyce - konstruowanie własnej skargi				
Literatura podstawowa					
1 J. Barcz, M. Górka, A. Wyrozumska, Instytucje i prawo Unii Europejskiej. Podręcznik dla kierunków prawa, zarządzania i administracji, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2017, rozdziały X i XI					
2 A. Wyrozumska (red.) System ochrony prawnej w Unii Europejskiej, tom V, wydanie 2, Warszawa 2010					
Literatura uzupełniająca					
1 M. Kenig-Witkowska, A. Łazowski, R. Ostrihansky, Prawo instytucjonalne Unii Europejskiej, C.H.Beck, Warszawa 2019, rozdziały II, VI, VII					
2 A. Wróbel (red.), Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Komentarz, CH Beck 2012					
3 J. Sozański, Prawa człowieka w Unii Europejskiej po Traktacie Lizbońskim, Iuris, Warszawa-Poznań 2010					
4 M. Baran, Stosowanie z urzędu prawa Unii Europejskiej przez sądy krajowe, Wolters Kluwer 2013					
5 A. Wróbel (red.), Stosowanie prawa UE przez sądy, Wolters Kluwer 2010					
6 K. Karpus, Zasady stosowania prawa unijnego w działalności polskich organów administracji publicznej, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska 2/2017, s. 147-154, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_g_2017_64_2_147/c/5915-4672.pdf .					
Źródła dodatkowe					
1 Strona www.eur-lex					
2 Strona www.curia.europa.eu					

3	Wersje skonsolidowane Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ((Dz. Urz UE. C 202 z 2016 r.)
4	Karta Praw Podstawowych UE (Dz. Urz UE. C 202 z 2016 r.)
5	Statut Trybunału Sprawiedliwości – dołączony do w/w Traktatów oraz na w/w stronach internetowych
6	wybrane orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości

Warunki zaliczenia

Zaliczenie ćwiczeń odbywa się na podstawie wypełnionej skargi do Komisji Europejskiej i aktywności. Zaliczenie wykładu odbywa się w formie testu. Z obu składowych wystawiana jest ocena końcowa.

Przykłady pytań zaliczeniowych

W przypadku, gdy pytanie prejudycjalne jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten:

Podstawowy tryb obradowania Trybunału to skład:

Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej UE za bezprawność administracyjną jest:

Obciążenie pracą studenta

Studia stacjonarne/niestacjonarne

Forma pracy studenta	Wykład		Ćwiczenia		Suma	
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	15 g	8 g	30 g	16 g	45 g	24 g
Zapoznanie się z literaturą przedmiotu	5 g	10 g		6 g	5 g	16 g
Przygotowanie się do zajęć			13 g	20 g	13 g	20 g
Przygotowanie się do kolokwiów						
Realizacja zadanych ćwiczeń i zadań			5 g	8 g	5 g	8 g
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń						
Przygotowanie projektu / pracy			16 g		16 g	
Przygotowanie się i udział w egzaminie	16 g			16 g	16 g	16 g
	36 g	34 g	64 g	66 g	100 g	100 g

Efekty uczenia się	KEK	Treści kształcenia	Metody dydaktyczne	M. oceniania
wskazuje i opisuje organy ochrony prawnej w UE, współpracujące z nimi organy krajowe i ich zadania	K_W01	W2-W7 C2-C5	MP1, MP3, MS1, ME1	MO1, MO3
potrafi nazwać i scharakteryzować podstawowe instrumenty ochrony praw człowieka i innych praw jednostki w Unii Europejskiej	K_W03	W1, W8	MP1, MP2, MP3, MS1,	MO1, MO3
rozpoznaje potrzebę zastosowania prawa unijnego w danej sprawie, wskazuje właściwe w sprawie organy UE	K_U01	W1, W2, W4 -W8 C1, C3, C4,C5	MP4, MS1, MS2	MO2,MO3
posługuje się stroną curia.europa.eu w celu znalezienia orzecznictwa w potrzebnym temacie	K_U02	W3 C1, C5, C6	MP3, ME1	MO3
potrafi sporządzić prostą petycję do Parlamentu Europejskiego oraz wypełnić formularz skargi indywidualnej do Komisji Europejskiej	K_U04	W6, W7 C4-C6	MC1	MO2,MO3
jest świadomy zobowiązań i ograniczeń możliwości organów administracji w kwestii stosowania zasady pierwszeństwa i skutku bezpośredniego prawa UE oraz docenia procedurę pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości dla prawidłowego stosowania przez sądy krajowe prawa UE	K_K02	W5 C1-C3	MP1, MP4, MS1, ME1	MO3
akceptuje i jest gotów pomóc w sytuacjach, gdy jednostka zmuszona jest szukać w prawie UE ochrony przed działaniem organów państwa	K_K03	W1,W3,W4, W6, W7, W8 C1, C4-C6	MP1, MP3, MS2, ME1	MO3
rozвивa nawyk wchodzenia na strony internetowe zawierające aktualne prawodawstwo UE i orzecznictwo	U_K09	C1, C3, C5	MP3, MS1, MC1	MO2,MO3